

Jaka jest dzisiaj pogoda?

Che tempo fa oggi?

Lezione 16, Tema: Che tempo fa oggi?

Lekcja 16, Temat: Jaka jest dzisiaj pogoda?

Ciao!

Bardzo miło mi powitać Cię w drugiej części mojego kursu języka włoskiego. Decyzja o uczestnictwie w części kursu dla średnio zaawansowanych jest strzałem w dziesiątkę, gdyż z pewnością cała wiedza, jaką nabędziesz tutaj, zaprocentuje Ci w przyszłości.

Na pewno doskonale opanowałeś materiał zawarty w całej pierwszej części kursu, dlatego zaczniemy kolejną lekcję!

Ktoś kiedyś wyliczył, że pogoda to jeden z najczęściej poruszanych tematów we Włoszech, dlatego dzisiaj nauczysz się jak właśnie o niej opowiedzieć. Do przewidywania pogody przyda Ci się też czas przyszły, w związku z tym nauczymy się dzisiaj zasad tworzenia czasu przyszłego *Futuro Semplice*.

Pytanie "Che tempo fa oggi?" - "Jaka jest dzisiaj pogoda?" (dosł. "Jaką dziś robi pogodę?") zawarte w temacie lekcji to właśnie najczęściej zadawane pytanie o pogodę. Co prawda słowo "tempo" oznacza przede wszystkim "czas", ale jego drugim znaczeniem jest właśnie "pogoda".

tempo (m.)

czas/pogoda

W zależności od aury za oknem, na pytanie to odpowiemy:

Fa bel tempo.

Jest ładna pogoda.

Fa brutto tempo.

Jest brzydka pogoda.

Fa freddo.

Jest zimno.

freddo

zimno/zimny

Fa caldo.

Jest ciepło/gorąco.

caldo

ciepły/gorący/ciepło/gorąco

Innym pytaniem o pogodę, jakie możemy zadać, jest:

"Com'è il tempo?" - "Jaka jest pogoda?"

Com'è il tempo?

Jaka jest pogoda?

Na takie pytanie możemy odpowiedzieć:

Il tempo è bello.

Pogoda jest ładna.

albo

Il tempo è brutto.

Pogoda jest brzydka.

Na oba zaś pytania możemy udzielić wielu innych odpowiedzi, określając dokładnie jakie zjawiska atmosferyczne mają miejsce:

È sereno.

Jest pogodnie.

sereno

pogodny/beztroski

È nuvoloso.

Jest pochmurno.

nuvoloso

pochmurny/zachmurzony

È variabile.

Jest zmienna pogoda.

variabile

zmienny/odmienny

C'è il sole.

Jest (świeci) słońce.

C'è la nebbia.

Jest mgła.

nebbia (f.)

mgła

C'è vento.

Jest (wieje) wiatr.

vento (m.)

wiatr

Nevica.

Pada śnieg.

nevicare

padać (o śniegu)

Piove.

Pada deszcz.

piovere

padać (o deszczu)

Tira vento.

Wieje wiatr.

tirare

ciągnąć/rzucać/wiać/strzelać

Zauważ, że czasowniki "piovere" i "nevicare" to czasowniki mówiące tylko o deszczu i śniegu, dlatego będą występowały tylko w 3. os. l. poj. No chyba że w jakiejś bajce któreś z nich będzie opowiadało o sobie. Wtedy może powiedzieć "io nevico" :-)

Zatem: "Che tempo fa oggi?"

Tu, gdzie ja jestem:

"Il tempo è bello. Fa caldo e c'è il sole" - "Jest ładna pogoda. Jest ciepło i świeci słońce".

Il tempo è bello. Fa caldo e c'è il sole.

Jest ładna pogoda. Jest ciepło i świeci słońce.

Na koniec słownictwa związanego z pogodą kilka rzeczowników:

pioggia (f.)

deszcz

temporale (m.)

burza

nuvola (f.)

chmura

oraz przymiotniki:

forte

silny/mocny

debole

słaby

Skoro sprawy pogodowe mamy już za sobą, możemy przystąpić do nauki czasu przyszłego. Będzie to czas *Futuro Semplice*, czyli czas przyszły prosty (w odróżnieniu od istniejącego jeszcze czasu przyszłego złożonego), służący przede wszystkim do opisywania zjawisk, które wydarzą się w niedalekiej lub dalszej przyszłości.

Futuro semplice

Czas przyszły prosty

futuro (m.)

przyszłość

semplice

prosty/łatwy/zwykły

Tak, jak w czasie teraźniejszym, i tu będziemy do tematu czasownika dodawali końcówki osobowe, tym razem właściwe dla *Futuro Semplice*. Przygotowałam dla Ciebie tabelkę, która ilustruje zasady tworzenia tego czasu.

Futuro Semplice	I coniugazione -are	II coniugazione -ere	III coniugazione -ire
io	parlerò	prenderò	finirò
tu	parlerai	prenderai	finirai
lui/lei/Lei	parlerà	prenderà	finirà
noi	parleremo	prenderemo	finiremo
voi	parlerete	prenderete	finirete
loro	parleranno	prenderanno	finiranno

Żeby łatwiej Ci się było nauczyć *Futuro Semplice*, przedstawiam też tabelkę zawierającą same końcówki:

-ARE	-ERE	-IRE
-erò	-erò	-irò
-erai	-erai	-irai
-erà	-erà	-irà
-eremo	-eremo	-iremo
-erete	-erete	-irete
-eranno	-eranno	-iranno

Teraz już możesz łatwo zauważyć, że I i II koniugacja odmieniają się dokładnie tak samo, a III różni się od nich tylko pierwszą literką końcówki, która zmienia się z "e" na "i". Cóż, nie bez powodu ten czas nazywa się "semplice" :-)

Pamiętaj, że litery z akcentem trzeba wymawiać najmocniej. Abyś nie miał żadnych wątpliwości, posłuchaj wymowy odmienionych czasowników z tabelki:

parlerò, parlerai, parlerà, parleremo, parlerete, parleranno

będę rozmawiać, będziesz rozmawiać, będzie rozmawiać, będziemy rozmawiać, będziecie rozmawiać, będą rozmawiać

prenderò, prenderai, prenderà, prenderemo, prenderete, prenderanno

wezmę, weźmiesz, weźmie, weźmiemy, weźmiecie, wezmą

finirò, finirai, finirà, finiremo, finirete, finiranno

skończę, skończysz, skończy, skończymy, skończycie, skończą

Ale niestety, jak to często bywa, w czasie *Futuro Semplice* istnieją też czasowniki, które odmieniają się nieregularnie. Przedstawię Ci po kilka przykładów z każdej grupy czasowników nieregularnych. Resztę znajdziesz w ściągce do tej lekcji. Nieregularne są dwa główne czasowniki "avere" i "essere":

"essere"

io sarò	noi saremo
tu sarai	voi sarete
lui/lei/Lei sarà	loro saranno

"avere"

io avrò	noi avremo
tu avrà	voi avrete
lui/lei/Lei avrà	loro avranno

Kilka czasowników posiada końcówki zaczynające się na "a" w każdej koniugacji. Są to:

"dare"

io darò	noi daremo
tu darai	voi darete
lui/lei/Lei darà	loro daranno

"fare"

io farò	noi faremo
tu farai	voi farete

lui/lei/Lei **farà**loro **faranno**

"stare"

io **starò**noi **staremo**tu **starai**voi **starete**lui/lei/Lei **starà**loro **staranno**

Inna grupa czasowników nieregularnych (są to czasowniki II koniugacji) traci w odmianie pierwszą literkę końcówki, czyli "e":

"andare"

io **andrò**noi **andremo**tu **andrai**voi **andrete**lui/lei/Lei **andrà**loro **andranno**

Ostatnia grupa czasowników nieregularnych zamienia jedną spółgłoskę z tematu na podwójne "r":

"venire"

io **verrò**noi **verremo**tu **verrai**voi **verrete**lui/lei/Lei **verrà**loro **verranno**

"volere"

io **vorrò**noi **vorremo**tu **vorrà**voi **vorrete**lui/lei/Lei **vorrà**loro **vorranno**

Istnieją też czasowniki, które co prawda odmieniają się regularnie, ale wykazują pewne oboczności w temacie. Są to czasowniki zakończone na "**-care**" i "**-gare**" oraz czasowniki zakończone na "**-ciare**" i "**-giare**". Te pierwsze w odmianie do tematu dodają "h", aby zachować twardy dźwięk głosek [k] i [g], np. czasownik "pagare", który zachowywał się podobnie w czasie teraźniejszym w

1. os. l. poj. i l.mn. W czasie przyszłym zawiera "h" we wszystkich osobach, bo pierwsza litera końcówki *futuro* to właśnie zmiękczające "e".

"pagare"

io pagherò	noi pagheremo
tu pagherai	voi pagherete
lui/lei/Lei pagherà	loro pagheranno

Natomiast czasowniki zakończone na "-ciare" i "-giare" tracą we wszystkich osobach ostatnie "i" z tematu, ale ich wymowa się nie zmienia, bo "c" przed "e" z końcówki *futuro* wciąż czytane jest jak [cz]. Przykładem jest czasownik "cominciare":

io comincerò	noi cominceremo
tu comincerai	voi comincerete
lui/lei/Lei comincerà	loro cominceranno

Na koniec musisz się dowiedzieć, że często zamiast czasu przyszłego używany jest zwykły czas teraźniejszy, szczególnie wtedy, kiedy planowana czynność jest pewna. Tak samo dzieje się zresztą w języku polskim. Spójrz na zdanie: "Domani vado al cinema" - "Jutro idę do kina". Zdanie jest w czasie teraźniejszym, a przecież mówimy o przeszłości.

Poćwiczmy teraz wspólnie tworzenie czasu przyszłego. Spróbuj samodzielnie podać następujące formy czasowników:

1. Fare: 2. os. l. poj.
2. Sapere 1. os. l. poj.
3. Ballare 1. os l.mn.
4. Chiudere 3. os. l.mn.
5. Arrivare 2. os. l.mn.
6. Partire 3. os. l. poj.

Jak zwykle porównaj swoje odpowiedzi z moimi:

Zobacz odpowiedzi

1. Farai

2. Saprò
3. Balleremo
4. Chiuderanno
5. Arriverete
6. Partirà

Czy wszystko się zgadza? Mam nadzieję, że tak. Przejdźmy zatem dalej.

Mówiąc o przyszłości, często używamy określeń czasu. Nauczę Cię teraz kilku z nich:

"Jutro" to po włosku "domani".

domani
jutro

"Pojutrze" to "dopodomani".

dopodomani
pojutrze

Jeśli chcesz powiedzieć, że zrobisz coś np. w przyszłym tygodniu, powiesz:

"la settimana prossima" - "przyszły tydzień/w przyszłym tygodniu".

la settimana prossima (f.)
przyszły tydzień/w przyszłym tygodniu

Słowa "prossimo" będziesz też używał z innymi określeniami czasu, jak "miesiąc" czy "rok" (z rodzajnikiem określonym):

"il mese prossimo" - "przyszły miesiąc/w przyszłym miesiącu"

il mese prossimo (m.)
przyszły miesiąc

"l'anno prossimo" - "przyszły rok/w przyszłym roku"

l'anno prossimo (m.)
przyszły rok

Kiedy natomiast będziesz chciał powiedzieć, że coś wydarzy się "za" jakiś czas, użyjesz któregoś ze znanych Ci już przyimków "fra" lub "tra", które tym razem oznaczają właśnie "za (jakiś czas)". Zatem "fra due settimane" to "za dwa tygodnie" a "tra cinque ore" to "za pięć godzin".

fra due settimane

za dwa tygodnie

tra cinque ore

za pięć godzin

Ułóżmy sobie teraz kilka przykładowych zdań:

"Che tempo farà domani?" - "Jaka będzie jutro pogoda?"

Che tempo farà domani?

Jaka będzie jutro pogoda?

"Domani farà bel tempo" - "Jutro będzie ładna pogoda".

Domani farà bel tempo.

Jutro będzie ładna pogoda.

"Ci sarà un temporale" - "Będzie burza".

Ci sarà un temporale.

Będzie burza.

"Ci sarà vento e pioverà" - "Będzie wiatr i będzie padać".

Ci sarà vento e pioverà.

Będzie wiatr i będzie padać.

"Domani il tempo sarà variabile" - "Jutro pogoda będzie zmienna".

Domani il tempo sarà variabile.

Jutro pogoda będzie zmienna.

"Ci saranno venti forti" - "Będą silne wiatry".

Ci saranno venti forti.

Będą silne wiatry.

"Dopodomani farà molto caldo" - "Pojutrze będzie bardzo gorąco".

Dopodomani farà molto caldo.

Pojutrze będzie bardzo gorąco.

"Prima ci sarà un temporale ma poi farà bel tempo" - "Najpierw będzie burza, ale potem będzie ładna pogoda".

Prima ci sarà un temporale ma poi farà bel tempo.

Najpierw będzie burza, ale potem będzie ładna pogoda.

Teraz Ty postaraj się samodzielnie ułożyć kilka zdań. Przetłumacz:

1. We wtorek będzie padało.
2. Jutro będzie brzydka pogoda.
3. Pojutrze będzie mgła i będzie zimno.
4. Najpierw będzie pochmurno, ale potem będzie świeciło słońce.
5. Za dwa tygodnie będzie padał śnieg.

Sprawdź, czy dobrze Ci poszło:

Zobacz odpowiedzi

1. Martedì pioverà.
2. Domani farà brutto tempo.
3. Dopodomani ci sarà la nebbia e farà freddo.
4. Prima sarà nuvoloso ma dopo ci sarà il sole.
5. Fra due settimane nevierà.

Na koniec chciałabym zaproponować Ci ciekawe ćwiczenie. Napiszę w kilku zdaniach prognozę pogody, którą właśnie usłyszałam w telewizji, a Ty po jej przeczytaniu spróbujesz zrobić coś podobnego. Posłuchaj:

"Domani farà brutto tempo. La mattina ci saranno le nebbie, nel pomeriggio sarà nuvoloso e pioverà. Farà molto freddo e tirerà vento forte" - "Jutro będzie brzydka pogoda. Rano będą mgły, po południu będzie pochmurno i będzie padało. Będzie bardzo zimno i będzie wiał silny wiatr".

Domani farà brutto tempo. La mattina ci saranno le nebbie, nel pomeriggio sarà nuvoloso o pioverà. Farà molto freddo e tirerà vento forte.

Jutro będzie brzydka pogoda. Rano będą mgły, po południu będzie pochmurno i będzie padało. Będzie bardzo zimno i będzie wiał silny wiatr.

Jedynym słówkiem w tym opisie, którego możesz nie znać, jest "o" - "albo/lub/czy".

o
albo/lub/czy

Teraz Twoja kolej. Włącz radio, telewizję lub stronę internetową z pogodą na jutro i spróbuj odpowiedzieć mi na pytanie: Che tempo farà domani?

Tym sposobem dotarliśmy do końca lekcji. Teraz już bez problemu opowiesz o tym, co dzieje się w pogodzie. Na pewno przyda Ci się ta wiedza. Jak zawsze przypominam o zrobieniu ćwiczeń do tej lekcji. Buona fortuna e a presto!

buona fortuna!
powodzenia!

fortuna (f.)
szczęście/powodzenie

Ania

Ściąga

Futuro semplice - Czas przyszły prosty

Futuro Semplice	I coniugazione -are	II coniugazione -ere	III coniugazione -ire
io	par ler ò	pre nd erò	fin ir ò
tu	par ler ai	pre nd erai	fin ir ai
lui/lei/Lei	par ler à	pre nd erà	fin ir à
noi	par ler emo	pre nd eremo	fin ir emo
voi	par ler ete	pre nd erete	fin ir ete
loro	par ler anno	pre nd eranno	fin ir anno

Verbi irregolari del Futuro semplice - Czasowniki nieregularne czasu przyszłego prostego

"essere" - "być"

io sar ò	noi sare mo
tu sar ai	voi sare te
lui/lei/Lei sar à	loro sar anno

"avere" - "mieć"

io avr ò	noi avre mo
tu avr ai	voi avre te
lui/lei/Lei avr à	loro avr anno

"dare" - "dać"

io dar ò	noi dare mo
-----------------	--------------------

tu **darai**
lui/lei/Lei **darà**

voi **darete**
loro **daranno**

"**fare**" - "robić"

io **farò**
tu **farai**
lui/lei/Lei **farà**

noi **faremo**
voi **farete**
loro **faranno**

"**stare**" - "miewać się/czuć się"

io **starò**
tu **starai**
lui/lei/Lei **starà**

noi **staremo**
voi **starete**
loro **staranno**

"**andare**" - "iść/jechać"

io **andrò**
tu **andrai**
lui/lei/Lei **andrà**

noi **andremo**
voi **andrete**
loro **andranno**

"**venire**" - "przychodzić/przybywać/pochodzić"

io **verrò**
tu **verrai**
lui/lei/Lei **verrà**

noi **verremo**
voi **verrete**
loro **verranno**

"**volere**" - "chcieć"

io **vorrò**
tu **vorrai**

noi **vorremo**
voi **vorrete**

lui/lei/Lei **vorrà**loro **vorranno****"dovere"** - "musieć"io **dovrò**noi **dovremo**tu **dovrai**voi **dovrete**lui/lei/Lei **dovrà**loro **dovranno****"potere"** - "móc"io **potrò**noi **potremo**tu **potrai**voi **potrete**lui/lei/Lei **potrà**loro **potranno****"sapere"** - "wiedzieć"io **saprò**noi **sapremo**tu **saprai**voi **saprete**lui/lei/Lei **saprà**loro **sapranno****"rimanere"** - "pozostać/zostać"io **rimarrò**noi **rimarremo**tu **rimarrai**voi **rimarrete**lui/lei/Lei **rimarrà**loro **rimarranno****"pagare"** - "płacić"io **pagherò**noi **pagheremo**tu **pagherai**voi **pagherete**lui/lei/Lei **pagherà**loro **pagheranno**

"cercare" - "szukać"

io **cercherò**
tu **cercherai**
lui/lei/Lei **cercherà**

noi **cercheremo**
voi **cercherete**
loro **cercheranno.**

"cominciare" - "zaczynać"

io **comincerò**
tu **comincerai**
lui/lei/Lei **comincerà**

noi **cominceremo**
voi **comincerete**
loro **cominceranno**

Che tempo fa? - Jaka jest pogoda?

Com'è il tempo?	Jaka jest pogoda?
Il tempo è bello.	Pogoda jest ładna.
Fa bel tempo.	Jest ładna pogoda.
Fa brutto tempo.	Jest brzydka pogoda.
Il tempo è brutto.	Pogoda jest brzydka.
Fa freddo.	Jest zimno.
Fa caldo.	Jest ciepło/gorąco
È sereno.	Jest pogodnie.
È nuvoloso.	Jest pochmurno.
È variabile.	Jest zmienna pogoda.
C'è il sole.	Jest (świeci) słońce.
C'è la nebbia.	Jest mgła.
C'è vento.	Jest (wieje) wiatr.
Nevica.	Pada śnieg.
Piove.	Pada deszcz.

Tira vento. Wieje wiatr.

Espressioni di tempo - Wyrażenia czasowe

domani	jutro
dopodomani	pojutrze
la settimana prossima (f.)	przyszły tydzień/w przyszłym tygodniu
il mese prossimo (m.)	przyszły miesiąc
l'anno prossimo (m.)	przyszły rok
fra due settimane	za dwa tygodnie
tra cinque ore	za pięć godzin

Altro - Inne

tempo (m.)	czas
freddo	zimno/zimny
caldo	gorąco/gorący
sereno	pogodny/beztroski
nuvoloso	pochmurny/zachmurzony
variabile	zmienny/odmienny
nebbia (f.)	mgła
vento (m.)	wiatr
nevicare	padać (o śniegu)
piovere	padać (o deszczu)
tirare	ciągnąć/rzucać/wiać/strzelać
pioggia (f.)	deszcz

temporale (m.)	burza
nuvola (f.)	chmura
forte	silny/mocny
debole	słaby
Futuro semplice	Czas przyszły prosty
futuro (m.)	przyszłość
semplice	prosty/łatwy/zwykły
o	albo/lub/czy
buona fortuna!	powodzenia!
fortuna (f.)	szczęście/powodzenie